

VÄNSKOLOR

SAKs vänskolearbete stöds med bidrag från Europeiska kommissionen.

SAKs vänskolor på export i

Nytt stort EU-anslag till SAKs vänskoleprojekt.

Arbetet med vänskolor i Sverige och Afghanistan startades av SAKs lokalkommittéer i början av 90-talet med ett fåtal skolor som höll en sporadisk kontakt varandra. I oktober i år gav Europeiska kommissionen SAK klartecken att leda ett projekt med totalt 140 skolor i Sverige, England, Estland, Slovakien och Afghanistan med start 2009.

TEXT: MARLÉNE HUGOSSON

Det blir således en förlängning på och en utvidgning av det nuvarande EU-sponsrade vänskoleprojektet som rullat sedan 2006. Då fick SAK tre års finansiering för att tillsammans med brittiska Afghan Connection nå ett mål om 90 Vänskolor; 25 i Sverige, 20 i England och 45 i Afghanistan. Bland dessa finns sex skolor för barn med funktionshinder. I och med 2006 års anslag kunde SAK anställa tre personer – en i varje land, för att arbeta uteslutande med vänskolorna. Målet med det nuvarande projektet är att med den afghanska vänskolan som praktiskt exempel skapa förståelse, engagemang och solidaritet med det afghanska folket bland elever och lärare i Sverige och England. Även i Afghanistan används projektet för att skapa förståelse för omvärlden men också för att introducera nya undervisningsmetoder och därmed höja kvaliteten på undervisningen.

Över 60 000 elever berörs

Totalt berörs 11000 elever och cirka 1 000 lärare i Sverige av projektet på olika sätt. Liknande siffror gäller för England. I Afghanistan berörs nästan 50 000 elever och 1 300 lärare. Genom eleverna nås även många av deras föräldrar.

Byavångsskolan, Tomelilla med teckningar och hantverk som vänskolan i Afghanistan har skickat.

Graden och typen av engagemang skiljer sig åt då SAK samarbetar med skolor från lågstadiet till gymnasiet. Afghanistanveckor, drakflygartävlingar och evenemang för att samla in pengar till sin afghanska vänskola är exempel på aktiviteter initierade av de svenska skolorna.

Gemensamt för alla skolor är att de en gång per termin utbyter gåvor med sin afghanska vänskola. Dessa består bland annat teckningar, fotokollage, brev och slöjdade föremål. En del skolor har börjat tillverka enklare läromedel på engelska som kan användas i den afghanska undervisningen.

Varför tycker svenska lärare att det är viktigt att arbeta med vänskolor. Jag frågade Carina Törfalk som är lärare på Mandaskolan i Luleå.

– Vänskoleprojektet är ett fantastiskt tillfälle för våra elever att få kontakt med andra kulturer. De ser att mycket är annorlunda men att vi i grund och botten är ganska lika. Det är också en träning i solidaritet och empati – många barn i dag förstår inte hur annorlunda barn i andra länder lever, säger hon.

En årlig konferens samlar de svenska och engelska skolorna som tillsammans kopplar upp sig med videolänk mot Afghanistan för en diskussion med de afghanska eleverna. Det årliga lärarutbytet har gett fem lärare från båda länderna en unik inblick i varandras förutsättningar, givit erfarenhet att använda i undervisningen och stärkt kontakten skolorna emellan.

I och med det nya EU-anslaget får nu alltså SAK och Afghan Connection möjlighet att utveckla konceptet tillsammans med estniska organisationen Jan Tönnison Institute och slovakiska People in Peril. I Estland och Slovakien kommer skolor att knytas till afghanska skolor, flera av dem SAK-stödda. SAK kommer att vara koordinator och ansvara för hela projektet. I de europeiska länderna kommer, förutom skolor, även lokala beslutsfattare inom skolvärlden och lokal media i områden där vänskoleverksamhet bedrivs att vara en viktig målgrupp. Detta för att samarbetet kring Afghanistan ska bli en angelägenhet för hela samhället kring skolan.

Europa

Flickskolan i Charbagh.

Samarbetet kommer att kretsa kring FN:s millenniemål. Afghanistan kommer att användas som exempel för att förklara problemen men framförallt kommer fokus att ligga på vad man kan göra för att förverkliga millenniemålen. Och precis som Carina Törfalk från Luleå nämnde så är projektets budskap att europeiska och afghanska ungdomar i grund och botten är ganska lika varandra. Vi har samma drömmar och samma saker gör oss glada och ledsna. Det är förutsättningarna som varierar.

Filmproduktion

På detta tema kommer projektet, förutom själva skolsamarbetena, att innehålla bland annat följande aktiviteter: filmproduktion med en afghansk filmare baserad i Slovakien, turnerande utställningar delvis producerade av eleverna själva, temadagar i skolor, afghanska gästföreläsare, studieresor till Afghanistan och årliga gemensamma konferenser.

En annan viktig poäng med samarbetet med Slovakien och Estland är att dessa nya medlemsländer i EU

nu befinner sig i en uppbyggnadsfas vad gäller att bygga upp nationella program för lärande kring globala frågor. I både Sverige och England har man lång erfarenhet av att arbeta med interkulturella frågor i skolan, i Sverige genom statliga Globala Skolan. De båda "gamla" länderna i projektet kommer därmed att fungera som resursbank för de "nya".

I Sverige har jag haft en ovärderlig hjälp av lokalkommittéer, medlemmar och frivilliga i kontakten med skolorna. För SAK är skolvärlden en

Sverigekarta ritad av en vänskoleelev.

viktig arena i arbetet med att sprida information om och skapa stöd för SAK och Afghanistan och projektet har, speciellt under det senaste året, tagit rejäl fart. Jag är stolt och glad att få arbeta med 25 mycket aktiva och engagerade skolor från Tomelilla i söder till Luleå i norr. Och att vi nu kan fortsätta i minst tre år till. ■

Marléne Hugosson är samordnare för SAKs vänskoleprojekt och arbetar på kontoret i Stockholm.

Jobba på SAK...

...alla tjänster
utannonseras
på www.sak.se

Håll utkik!

SAK